

בית הדין העליון
The High Legal Tribunal

עתירה 19/24

1. עמית שמחון
 2. שלומי הרוש
 3. כריסטופר ג'ונסון
 4. קאליף וויאט
- ע"י עו"ד איציק אבישר ועו"ד ערן דגן

העותרים

- נ ג ד -

1. איגוד הכדורסל בישראל
ע"י עו"ד יודן קוריצקי היועץ המשפטי
2. מנהלת ליגת העל בכדורסל לגברים
ע"י עו"ד חגי אשלגי היועץ המשפטי
3. הרשות לבקרת תקציבים באמצעות ד"ר מ. דרוקר ושות' או משרד רו"ח ספורטה, פן, חן
ע"י יו"ר הרשות ד"ר משה דרוקר או מנהל הרשות רו"ח משה פן
4. הפועל "יונט" חולון – באמצעות "עמותת סלעים איתנים – עמותה לקידום ספורט כדורסל הבוגרים בעיר חולון באמצעות בעלת התפקיד עו"ד ליהה חדש
ע"י עו"ד רועי רוזן
5. הפועל אילת "אברהמי" באמצעות "העמותה הכללית לספורט באילת"
ע"י עו"ד יוסי גייר
6. ארגון שחקניות ושחקני כדורסל בישראל באמצעות חטיבת הספורט בהסתדרות המעו"ף
ע"י עו"ד רונן אופיר

עתירה 20/24

- הפועל אילת "אברהמי" באמצעות "העמותה הכללית לספורט באילת"
ע"י עו"ד יוסי גייר

- נ ג ד -

1. איגוד הכדורסל בישראל
ע"י עו"ד יודן קוריצקי היועץ המשפטי
2. מנהלת ליגת העל בכדורסל לגברים
ע"י עו"ד חגי אשלגי היועץ המשפטי
3. הרשות לבקרת תקציבים
ע"י מנהל הרשות רו"ח משה פן

בית הדין העליון
The High Legal Tribunal

4. הפועל "יונט" חולון – באמצעות "עמותת סלעים איתנים – עמותת לקידום ספורט כדורסל הבוגרים בעיר חולון באמצעות בעלת התפקיד עו"ד ליהה חדש ע"י עו"ד רועי רוזן
5. עמית שמחון ואח' ע"י עו"ד איציק אבישר ועו"ד ערן דגן
6. ארגון שחקניות ושחקני כדורסל בישראל באמצעות חטיבת הספורט בהסתדרות המעו"ף ע"י עו"ד רונן אופיר

פסק דין

מהו דינה התקנוני של קבוצת הכדורסל הפועל "יונט" חולון נוכח הליך שיפוטי שנפתח נגדה על בסיס בקשת פירוק שהוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב [פר"ק (מחוזי ת"א) 23-06-27474] בהתאמה: "בקשת הפירוק" או "ההליך השיפוטי"]. האם ההליך השיפוטי מצריך את החלת המנגנון של קבוצה בהליכי פירוק הקבוע בסעיפים 63 ו-64 של תקנון משחקי האליפות ["התקנון"] או שמא ניתן, בשלב זה, להימנע מכך. אלה השאלות שניצבות על מדוכת הדיון בעתירות שלפנינו.

עיקרי הנסיבות

1. עמותת סלעים איתנים – עמותת לקידום ספורט כדורסל הבוגרים בעיר חולון ["עמותת סלעים" או "העמותה"] מפעילה את קבוצת הכדורסל הפועל "יונט" חולון { "הפועל חולון" או "הקבוצה" } שמשותפת במשחקי ליגת העל בכדורסל לגברים.
2. העותרים בעתירה 19/24 הם ארבעה משחקני העבר של הפועל חולון שמנהלים, בבית הדין לעבודה, תביעות כספיות כנגד הקבוצה ["העותרים"].
3. הפועל אילת, העותרת בעתירה 20/24 היא קבוצת כדורסל שהשתתפה במשחקי ליגת העל בעונת המשחקים 2023-24 וירדה בתום העונה לליגה הלאומית.
4. בשנת 2021 החל רשם העמותות בבדיקה מקיפה של התנהלות עמותת סלעים וביום 28.5.2023 שלח הרשם לעמותה מכתב התראה לפני פירוק [סעיף 50 (ב) של חוק העמותות תש"ם – 1980 ("חוק העמותות")].
5. ביום 12.6.2023 הוגשה בקשת הפירוק, בידי רשם העמותות, לבית המשפט המחוזי תל אביב.¹ בגדר הבקשה התבקש בית המשפט, בהסכמת העמותה, למנות "בעל תפקיד". הרשם ציין בפנייתו שהוא מודע לפעילותה הספורטיבית של הפועל חולון, כקבוצה בכירה בליגת העל לכדורסל, ולחשיבות הציבורית והחברתית של פעילות זו. לפיכך הוסיף ש"צו פירוק אינו מוביל בהכרח לחיסול העמותה. על בעל התפקיד שימונה בתיק, ככל שיוורה על

¹ הבקשה הושתתה על ממצאים של ליקויים חמורים בהתנהלות העמותה. אין צורך לתאר את מהות הליקויים (מפורטים בבקשה שצורפה כנספח לעתירה 19-24)

בית הדין העליון
The High Legal Tribunal

כך בית המשפט, לבחון אם יש מקום לחיסול העמותה או להבראתה במסגרת הפירוק והכל תוך פיקוחו של בית המשפט".

6. ביום 13.6.2023 הורה בית המשפט המחוזי (השופטת איריס עבודי – לושי) על מינוי עו"ד לזיה חדש כבעלת תפקיד לעמותה ["עו"ד חדש" או "בעלת התפקיד"]. זה נוסח ההחלטה:

לאחר עיון בבקשה ובשים לב להסכמת העמותה ולנוסח ההסכמה, לעמדת רשם העמותות, ועמדת הממונה, וכן לצורך הדחוף במינוי בעל תפקיד עוד בטרם ניתן צו לפירוקה של עמותה, אני מורה על מינוי עו"ד לזיה חדש כבעלת תפקיד לעמותה בכפוף להפקדת התחייבות עצמית על סך של 100,000 ש"ח. אני ערה לכך שבהליכים דומים ואחרים, מונה משקיף תחת מפרק זמני, ברם, לטעמי אין כל מניעה כי ימונה בעל תפקיד דווקא והדבר אף תואם את הסמכויות שניתן להקנות לו. אשר על כן, אני מורה כי סמכויות בעלת התפקיד תהיינה כמפורט בסעיף 5 לבקשה.

7. בפסיקתא שנחתמה בהמשך הוגדרו סמכויות בעלת התפקיד. בין היתר הועברו אליה כל סמכויות הניהול של העמותה ומוקנית לה "סמכות לבחון את הדרך הראויה והמתאימה בנסיבות העניין להבראת העמותה והמשך פעילותה".
8. למן מינויה ועד עצם היום הזה עו"ד חדש פועלת להבראת העמותה תוך שימת דגש, בין היתר, על הערך החברתי-ציבורי של הפועל חולון ועל היותה נכס מהותי של העמותה שלו השלכה רבה על אפשרויות הבראתה.
9. עו"ד חדש הגישה במהלך פעילותה דוחות עדכון עתיים לבית המשפט. מן הדוחות הללו עולה שבוצעו פעולות רבות שכולן מוכוונות ניסיון לשקם את העמותה, לתקן את פגמיה ולהבריא אותה. בכלל זה קיימה בעלת התפקיד מפגשים עם הרשות לבקרת תקציבים של איגוד הכדורסל, בעיקר מפגשים עם מנהל הרשות רו"ח משה פן ["מנהל הרשות" או "רו"ח פן"], הצביעה לפנייה על המציאות שסובבת את פעילותה של הפועל חולון וקיבלה על עצמה לעמוד במחויבויות שהרשות הטילה עליה כבסיס להשתתפות הקבוצה במשחקי הליגה.
10. הרשות לבקרת תקציבים אישרה את תקציב הקבוצה לעונת המשחקים 23/24. בכך התאפשרה השתתפות הקבוצה במסגרות השונות של משחקי הכדורסל בעונה זו.
11. הגשת הבקשה לפירוק העמותה כיוזמה של רשם העמותות נבעה מגילוי אי סדרים בעמותה. משך חודשים ארוכים הדבר שימש את הנחת הפעולה של בעלת התפקיד. אולם לפני מספר חודשים גילתה עו"ד חדש שלעמותה חובות רבים בהיקף כ- 41 מיליון ש"ח. זו תמונת מציאות מורכבת מאד. בעלת התפקיד שיקפה אותה לבית המשפט ובשל כך העירה

בית הדין העליון
The High Legal Tribunal

- השופטת בהחלטה מיום 12.6.2024: "לעמותה חובות בהיקף של כ- 41.1 מיליון ₪ ומכאן שאין מחלוקת כי העמותה הינה חדלת פירעון".²
12. עם זה השופטת הניחה לבעלת התפקיד להמשיך את פעילותה ואף עיכבה הליכי תביעה על מנת שהתביעות הללו יתבררו במסגרת של תביעת חוב שתוגש לבעלת התפקיד " כפי שנעשה [במקרים שבהם מדובר] בעמותה חדלת פירעון".³
13. תקציב הקבוצה לעונת 24/25 שניצבת לפתח טרם אושר. לעת הזאת מתקיים שיח מתמשך בין מנהל הרשות לבין בעלת התפקיד בהקשר לבירור יכולתה של הפועל חולון לעמוד בדרישות הרשות לעונת המשחקים 24-25. מנהל הרשות מסר לבית הדין שטרם גיבש החלטות סופיות ושבין היתר נשקלות גם השלכות שעשויות לנבוע מן ההליך השיפוטי. מכאן שטרם התגבשו הדרישות שהקבוצה נדרשת לעמוד בהן לשם אישור תקציבה.
14. ביום 29.10.2024 עתיד להתקיים דיון בבית המשפט המחוזי בתל אביב שבמסגרתו יבחן בית המשפט לאן מועדות פני ההליך; האם יושג הסדר נושים: האם תימשך מגמת הניסיון לשיקום והבראה או שמא לא יהיה מנוס מפירוק העמותה.

עיקר טיעוני העותרים בעתירה 19/24

15. העותרים שבעבר היו משחקניה הבכירים של הקבוצה, טוענים שהעמותה היא, להם, בעלת חוב.⁴ עיקר מעינם הוא בגביית החוב. הם סבורים שבמציאות הקיימת יש לגרום ל"פרוק [הפועל חולון] במובן הספורטיבי רישומי".⁵ לצד זה העותרים רואים עצמם כ"מעין עותרים ציבוריים" בשם הגורמים הפועלים בענף הכדורסל בישראל, ובפרט שחקני הכדורסל [נגד] ערעור מוחלט של עקרונות היסוד בדיני הספורט... חוסר ודאות מוחלט בענף... והתדרדרות במדרון חלקלק ומסוכן בכדורסל הישראלי בכלל והמקצועי בפרט".
16. עתירת העותרים נטועה בשני אדנים עיקריים (אולי בזיקה ל"שני הכובעים"; "ה"כובע" הפרטי וה"כובע" הציבורי). בסיסה האחד של העתירה נעוץ בהגנה על עקרון השוויון והתחרות ההוגנת (Fair play) בספורט ובסיסה השני מושתת על החלה נדרשת של תקנון משחקי האליפות ביחס לקבוצה שמצויה בהליכי פירוק.
17. עקרון התחרות ההוגנת והשוויונית חולש על כל ענפי הספורט בישראל, מעוגן בתקנוני האיגודים ובכלל איגודי הספורט הבינלאומיים ובהם הפדרציה הבינלאומית לכדורסל (FIBA).
18. מציאות שבה קבוצה משתתפת בתחרויות ליגת העל, מתנהלת בתקציב שנתי שעולה על 20 מ"ח ובה בעת העמותה שמפעילה אותה חדלת פירעון ושקועה בחובות של יותר מ-40 מ"ח מהווה פגיעה חמור בערך השוויון הספורטיבי. שכן במצב הדברים האמור הקבוצה

²נספח 4 של עתירה 19/24

³שם

⁴ חובות העמותה לעותרים הם, לפי שעה, בגדר חובות נתבעים שטרם נקבעו בפסק דין.

⁵ לא התבקשה ולא ניתנה הבהרה כיצד יועיל פירוק הפועל חולון לגביית חוב העותרים

בית הדין העליון
The High Legal Tribunal

- מתנהלת בלי כל מגבלת מימון, היא יכולה לגייס שחקנים יקרים ביותר, להשקיע ממון רב באימון ובמתקנים, לקיים אימונים ומשחקים יקרים בחו"ל ובכך להשיג יתרון ספורטיבי באמצעים בלתי ספורטיביים על יריבות שאמצעיהן מוגבלים ביותר.
19. במצב דברים רגיל השמירה על עקרון השוויון הספורטיבי מתבצעת באמצעות הרשות לבקרת תקציבים שמטרתה לוודא יציבות ואיתנות פיננסית של הקבוצות ויכולת עמידה בהתחייבויותיהן הכספיות כבסיס להשתתפותן במשחקי הליגות השונות (ראש וראשונה הליגות המקצועניות).
20. במצב דברים של חדלות פירעון או בנסיבות של קיום חשש ממשי לפירוק משפטי של הקבוצה, מתקיים מנגנון פעולה מיוחד שכולל בסעיפים 63 ו-64 של תקנון משחקי האליפות ["התקנון"]. קיימת גם אסדרה של מצב כזה בסעיף 13 של תקנון מנהלת ליגת העל בכדורסל לגברים [בהתאמה: "המנהלת" או: "תקנון המנהלת"].
21. מנגנון הפעולה שקבוע בתקנון מציב שני נתיבי פעולה:
- (א) סעיף 63 (א) של התקנון שעניינו **"קבוצה בפירוק זמני"** קובע ש"קבוצה אשר מונה לה מפרק זמני ואשר היא מעוניינת להמשיך בפעילות שוטפת... תוכל להמשיך לשחק במסגרת האיגוד, עונת משחקים מלאה אחת נוספת בלבד, לצורך הגעה להסדר נשים..." [ההדגשות לא במקור]. התקנון מחיל על קבוצה שבחרת בערוץ פעולה זה מגבלות וחיובים שונים שתכליתם להבטיח פיקוח נאות על התנהלות הקבוצה בתקופת "שנת המבחן".
- (ב) סעיף 64 (א) של התקנון שעניינו **"פירוק קבוצה והוראות בקשר לשחקנים של קבוצות שפורקו או התפרקו"** קובע בפסקה (3) **"קבוצה חברה באיגוד, אשר מונה לה מפרק זמני ו/או כונס נכסים והמינוי לא בוטל תוך 30 יום מיום מתן צו המינוי של המפרק הזמני ו/או של כונס הנכסים, דינה כדין קבוצה אשר פירוקה אושר על ידי הנהלת האיגוד"**⁶
22. תקנון המנהלת קובע מנגנון דווקני הרבה יותר. סעיף 13 של פרק ג' של תקנון המנהלת מורה: **"בכל מקרה שבו נפתחו הליכים בבית המשפט שעניינם הליכי פירוק או כינוס נכסים או מינוי מנהל מיוחד לקבוצה שהנה בעלת מניית פדיון....תיחשב מניית הפדיון כנפדית באופן אוטומטי במועד פתיחת אחד ההליכים האמורים לעיל...".** ככל הנראה בעלות במניית פדיון מקנה זכות השתתפות במשחקי ליגת העל ובמשחקים אחרים שמנוהלים בידי המנהלת.

⁶ היחס בין הוראת סעיף 63(א) וסעיף 64(א)(3) טעון הבהרה. לכאורה סעיף 63(א) מציג אפשרות שקבוצה שמונה לה מפרק זמני תוסיף ותתנהל משך עונה שלמה במגבלות שונות מבלי שיחול עליה דין קבוצה שפורקה. סעיף 64(א) רואה בקבוצה שמונה לה מפרק זמני ומינוי לא בוטל תוך 30 ימים, כקבוצה שפירוקה אושר בידי הנהלת האיגוד. קבוצה כזאת תוכל אמנם להוסיף ולשחק עד תום עונת המשחקים אך יחולו עליה מגבלות שונות שאינן חופפות במלואן למגבלות שקבועות בסעיף 63(א) של התקנון.

ייתכן שהוראת סעיף 64(א)(3) נוגעת לקבוצה שמונה לה מפרק זמני ולא בחרה בנתיב הקבוע בסעיף 63 של התקנון. המשמעות היא שקבוצה שמבקשת לנהוג לפי הוראת סעיף 63(א) של התקנון צריכה להודיע על כך לאיגוד בתוך 30 ימים למן מינוי מפרק זמני; שאם לא כן יחול המנגנון של סעיף 64 של התקנון.

בית הדין העליון
The High Legal Tribunal

23. יישום הוראות התקנונים הללו על העניין הנדון משמיע:

(א) להפועל חולון מונתה, ביוני 2023, בעלת תפקיד שמתפקדת כמפרקת זמנית. בהתאם להוראת סעיף 63 של התקנון היה לאיל ידה של הקבוצה להמשיך את השתתפותה במשחקים במסגרת האיגוד במשך עונת המשחקים 23-24 במגמה להשיג הסדר נושים. לא זו בלבד שהסדר נושים לא הושג עד הנה אלא אף גם זו שהקבוצה לא בחרה בנתיב שקבוע בסעיף 63 של התקנון כלל ועיקר ולא קיימה את המגבלות השונות בהתאם לנדרש באותה הוראה. לפיכך ובהתאם להוראת סעיף 64 של התקנון, דין הקבוצה כקבוצה שפירוקה אושר בידי האיגוד והיא מנועה מרישום למשחקי ליגת העל בעונת המשחקים 24-25.

(ב) משמעות יישום הוראות תקנון המנהלת היא שלמן פתיחת הליך הפירוק נחשבת מניית הפדיון של הפועל חולון כמנייה שנפדתה וממילא בטלה זכותה של הקבוצה לפעול ולהתחרות במסגרות שמנוהלות בידי המנהלת.

(ג) להלכה המניעות כנגד השתתפות הפועל חולון במשחקים במסגרת האיגוד בכלל ובמשחקי ליגת העל בפרט התגבשה עם פתיחת הליכי הפירוק או בתוך 30 ימים לאחר מינוי בעלת התפקיד (שנתפסת בעיני העותרים כמפרקת זמנית). לפיכך הקבוצה הייתה מנועה מהשתתפות במשחקי הליגה כבר למן עונת המשחקים שחלפה (23-24).

עיקר טענות העותרת בעתירה 20/24

24. עתירת הפועל אילת [בהתאמה "עתירת אילת" ו-"אילת"] זהה בעיקרי ההנמקה שלה לטענות העותרים בעתירה 19/24. גם עתירה זו מכוונת למתן צו עשה לאיגוד ולמנהלת לפעול ביחס להפועל חולון על פי מנגנוני הוראות סעיפים 63 ו-64 של התקנון והוראת סעיף 13 של תקנון המנהלת.

25. החלת מנגנוני התקנונים הנ"ל מושתתת על הנחת בסיס שההליך השיפוטי הוא הלכה ומעשה הליך פירוק. ההליך השיפוטי מקורו בבקשת פירוק ובקשה למינוי מפרק זמני שהוגשה בידי רשם העמותות, בהסכמת חולון. ראייה לכך שההליך השיפוטי נפתח לתכלית של פירוק העמותה ובשלב ראשון מינוי מפרק זמני מצויה בדו"חות שהגישה בעלת התפקיד⁷ וכן בהחלטת בית המשפט מיום 12.6.2014 בבקשה לעיכוב הליכים שנפתחו נגד העמותה קודם לתחילת הליכי הפירוק⁸.

26. מינוי בעלת התפקיד אינו שולל את אופיו של ההליך השיפוטי כהליך פירוק (שבגדרו יכול להתבצע גם תהליך הבראה ושיקום בידי מפרק זמני) ואת אופייה של בעלת התפקיד

⁷ למשל דו"ח עדכון מיום 10.9.24,

⁸ בהחלטה זו ציינה השופטת שהחלטתה ניתנת במסגרת הליך שנפתח מכוח בקשת הרשם לפירוק העמותה ושבמסגרת זו התקבלה החלטתה למנות בעלת תפקיד שהוקנו לה סמכויות לפי סעיף 307 לפקודת החברות [נוסח חדש] תשמ"ג – 1983 שחלה במקרה של פירוק עמותה לפי סעיף 54 של חוק העמותות.

בית הדין העליון
The High Legal Tribunal

- כמפרקת זמנית. ההבחנה בין "בעלת תפקיד" לבין "מפרק זמני" היא סמנטית בלבד, שכן שני התארים משקפים מסגרת סמכויות זהה.
27. המנהלת, בכתבי טענותיה, מכנה את בעלת התפקיד – "מנהלת מיוחדת". מקורו של תפקיד זה הוא בסעיף 318 (א) של פקודת החברות [נוסח חדש] תשמ"ג–1983 ["פקודת החברות"]⁹ שעניינו מינוי מנהל מיוחד בידי "הכונס הרשמי שנעשה מפרק, בין זמני ובין קבוע". גם בית המשפט מתייחס באחת מהחלטותיו לבעלת התפקיד כ"מנהלת מיוחדת"¹⁰ מכאן שגם על פי גישת המנהלת יש מקום להחלת המנגנון התקנוני שלה שקבוע בסעיף 13(א) של פרק ג' של התקנון. המנגנון חל: " בכל מקרה שבו נפתחו הליכים בבית המשפט שעניינם הליכי פירוק או כינוס נכסים או מינוי מנהל מיוחד לקבוצה...".
28. עתירת אילת מוסיפה על הטיעונים שתומכים בפירוק ובמינוע השתתפות חולון במשחקי ליגת העל, בכך שפירוק חולון יקנה לאילת זכות השתתפות במשחקי ליגת העל.
29. אילת נקבעה כיורדת מליגת העל בתום עונת המשחקים 23-24. היא היורדת היחידה ולכן נחשבת "היורדת הבכירה". בהתאם להוראת סעיף 13א של תקנון בקרת התקציבים ולסעיף 65א של תקנון משחקי האליפות אילת זכאית לרשת את מקומה של חולון במשחקי ליגת העל בעונת המשחקים 24-25.
30. אילת טוענת שההוראה בתקנון המנהלת שלכאורה שוללת ממנה את הזכות המוקנית ל"יורדת הבכירה" נעדרת תוקף או שהיא מתפרשת שלא כהלכה. ההוראה בסעיף 1.3 של פרק ו' של תקנון המנהלת קובעת ש" זכות העלייה לליגת העל לא תעבור בשום מקרה ושום מצב לאף קבוצה שלא זכאית לכך באופן ספורטיבי כולל במקרה של פירוק קבוצות מליגת העל". הוראה זו אם יש בה סתירה לזכות "היורדת הבכירה" נסוגה מפני תקנוני האיגוד שכן רק לאיגוד סמכות לקבוע את זהות העולות והיורדות. פרשנות "מקיימת" של תקנון המנהלת תייחס את ההוראה האמורה למקרי "סחר-מכר" אסור במניית הפדיון שאין להם קשר לקביעת זהות קבוצה עולה או קבוצה יורדת.

תגובת המשיבים לעתירות

תגובת האיגוד והרשות לבקרת תקציבים

31. השקפת האיגוד היא שיש לדחות את העתירה מחוסר עילה. העתירה מכוונת להפעלת המנגנון שקבוע בסעיפים 63 ו-64 של התקנון, שמתייחס לנסיבות של קבוצה המצויה בהליכי פירוק. האיגוד טוען, בפשטות, שלא התגבשה עילה שמאפשרת את הפעלת המנגנון האמור.

⁹ בעניין פירוק עמותות חלה עדיין פקודת החברות שקדמה לחוק החברות.
¹⁰ "מנימוקי הבקשה בהינתן שיקול הדעת של המנהלת המיוחדת..." (החלטת בית המשפט המחוזי מיום 7.8.2024)

בית הדין העליון
The High Legal Tribunal

32. אמנם נגד חולון נפתח הליך שיפוטי שמסווג כהליך דיוני של פירוק (פר"ק) אולם צו פירוק כמשמעותו בסעיף 53 של חוק העמותות טרם הוצא¹¹. יתר על כן, השופטת שדנה בבקשה למנות מפרק זמני לקבוצה, העדיפה, בהסכמת כל הגורמים, למנות בעלת תפקיד ולהקנות לה סמכויות שנתונות למפרק זמני בפקודת החברות. השופטת התייחסה במפורש לכך שהחליטה להעדיף מינוי בעלת תפקיד על פני מפרקת זמנית. ניכר שהיא עשתה כן כדי לקדם דרכי שיקום והבראה של העמותה על פני מהלכי פירוק.

33. בהיעדר צו פירוק ובלי שהתמנה מפרק זמני אין עילה להחיל את מנגנוני הפעולה שקבועים בתקנון משחקי האליפות.

תגובת חולון ובעלת התפקיד

34. התבנית המשפטית של תגובת חולון- שהיא הלכה למעשה תגובת בעלת התפקיד שמרכזת בידיה את סמכויות התפעול של העמותה ובכלל זה של הקבוצה - אינה שונה מזו של האיגוד.

35. חולון ובעלת התפקיד מציינים שפתיחת ההליך השיפוטי כהליך של פירוק היא תוצאה של אילוץ דיוני ולא החלטה של בחירה מהותית. חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ח-2018 ["חוק חדלות פירעון"] שבו גובשו מנגנונים יעודיים להבראה ולשיקום תאגידים חדלי פירעון ומנגנונים לפירוק תאגידים כאמור קבע את דחיית חלותו על עמותות עד לספטמבר 2024.¹² לפיכך ראתה השופטת לאמץ מנגנון מקובל למיצוי מהלכי שיקום והבראה מבלי למנות מפרק זמני¹³.

36. בעלת התפקיד עו"ד קדוש פירטה בדו"חות שהגישה לבית המשפט ובדגשים שהוצגו בדיון בבית דין זה שורה ארוכה של פעולות בניסיון לשקם ולהבריא את העמותה. בתחילת הדרך ועד לשנת 2024 המטרה נדמתה כבת השגה. אלא שבאחרונה יחסית התברר, במסגרת הוכחות חוב שהוגשו לבעלת התפקיד שלרשות המיסים תביעה בגין חובות מס בסכומים של 21 מש"ח ויותר. הדבר מקשה מאד על מהלכי ההבראה. אולם לפי שעה בעלת התפקיד לא "הרימה ידיים". היא אמורה לנסות לגבש "הסדר נושים" ולהציג תמונת מצב עדכנית לבית המשפט ביום 29.10.2024.

תגובת המנהלת

37. המנהלת שותפה להשקפת האיגוד שבעלת התפקיד (מכונה בכתב התגובה: "מנהלת מיוחדת") לא מונתה להיות מפרקת זמנית. המנהלת סבורה שתכלית המינוי הייתה חיפוש

¹¹ הדבר נשמע מהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 13.6.2023 "לאחר עיון בבקשה ובשים לב להסכמת העמותה ולנוסח ההסכמה, לעמדת רשם העמותות, ועמדת הממונה, וכן לצורך הדחוף במינוי בעל תפקיד עוד בטרם ניתן צו לפירוקה של העמותה, אני מורה על מינוי עו"ד לזיה חדש כבעלת תפקיד לעמותה...".

¹² סעיף 1376(1) של חוק חדלות פירעון

¹³ למשל פר"ק 43655-08-18 עמותת היא לבריאות בצפון נ' כונס הנכסים הרשמי במחוז חיפה

בית הדין העליון
The High Legal Tribunal

דרכי הבראה, בפיקוח בית המשפט. המסקנה הזאת נגזרת ממסמכים בתיק בית המשפט ואופי ההחלטות של בית המשפט עד הנה. אלה עיקרי הדברים :

(א) מלכתחילה נכללה בבקשת רשם העמותות לפתיחת הליך פירוק הסכמה למהלכים שאפיונם הבראה ושיקום. עם זה, בשל חומרת הליקויים שנחשפו בהתנהלות העמותה, הרשם סבר שהליכי הבראת העמותה צריכים להתנהל בפיקוח בית המשפט במסגרת הליך פירוק ובאמצעות "בעל תפקיד" במינוי של בית המשפט. כונס הנכסים הרשמי תמך בגישה זו ;

(ב) בית המשפט, בהחלטה מיום 13.6.2023, קיבל את גישת הרשם ותחת מינוי מפרק זמני מינה את עו"ד חדש להיות בעלת תפקיד ;

(ג) בעלת התפקיד קיבלה סמכויות כשל מפרק זמני במגמה לקדם מהלכי שיקום והבראה בלבד ;

(ד) פעולות בעלת התפקיד כפי שדווחו לבית המשפט מראות ניסיון לממש את התכלית האמורה. בית המשפט שקיבל את דוחות העדכון הניח בידי בעלת התפקיד פעם אחר פעם אפשרות להמשיך את פעולתה. זה אף על פי שבית המשפט ציין בהחלטה מיום 12.6.2024 ש"מזו"ח בעלת התפקיד שהוגש ביום 5.5.2024 עולה כי לעמותה חובות בהיקף של כ- 41.1 מיליון ש"ח ומכאן שאין מחלוקת כי העמותה הינה חדלת פירעון" ;

38. מן הנסיבות הללו נגזרת תובנת המנהלת ש"העמותה מצויה בסיכון ממשי לכניסה להליך חדלות פירעון ומנגד פועלת המנהלת המיוחדת וגורמים נוספים להבראת העמותה תחת פיקוח בית המשפט".

39. לפי שנכס מהותי של העמותה הוא השתתפות הפועל חולון בליגת העל ולפי שכל החלטה שתתקבל בגדרה של עתירה זו עשויה להשפיע על ההליך השיפוטי, המנהלת גורסת שיש לעכב את מתן פסק הדין בעתירה זו עד שתתקבל החלטת בית המשפט המחוזי בדיון שנקבע ליום 29.10.2024.

40. טענה נוספת של המנהלת היא שהעותרים נעדרים זכות עמידה בהקשר לסעד שהם מבקשים מבית הדין העליון. לעותרים תביעות כספיות כנגד העמותה. בית הדין העליון אינו הפורום הנאות לבירור תביעות אלה. אין להניח לעותרים לעקוף את סמכות בית המשפט או בתי הדין לעבודה באמצעות פסק דין שישפיע על מעמד הקבוצה ועצם קיומה ובכך יכתוב את תוצאות הדיון בפורום השפיטה הנאות.

41. המנהלת סבורה שעתירת אילת טעם ונעדרת תכלית. שכן סעיף 1.3 של פרק ו' של תקנון המנהלת קובע ש" זכות העלייה לליגת העל לא תעבור בשום מקרה ושום מצב לאף קבוצה שלא זכאית לכך באופן ספורטיבי כולל במקרה של פירוק קבוצות מליגת העל". מכאן שגם אם הפועל חולון תודח ממשחקי ליגת העל, הפועל אילת לא תוכל לרשת את מקומה.

בית הדין העליון
The High Legal Tribunal

תגובת ארגון השחקניות והשחקנים

42. ארגון השחקניות והשחקנים צורף כבעל עניין בעתירה בהיותו גורם שאמון על הגנת זכויות השחקן. בגדר זה הארגון דורש שהקבוצה תפרע את חובות העבר לשחקניה. אין מקום למציאות שבה מבקשת קבוצה לקצץ קיצוץ עמוק בחובותיה לשחקני העבר ומצד שני מעמידה תקציב גדול לניהול שוטף שבמסגרתו מוצע שכר גבוה לשחקנים, מאמנים וגורמים אחרים.

43. הארגון נמנע מקביעת עמדה נחרצת בשאלת יישום מנגנון הפירוק שבתקנון משחקי האליפות על פעילות הפועל חולון. הוא מציע מנגנון דו שלבי לפירעון חובות העבר. בשלב ראשון תפרע הקבוצה את "חלופת הפירוק" במלואה. בשלב שני תשלום יתרת חובות העבר לשחקנים, מעבר לחלופת הפירוק, באמצעות הקצאת חלק מתקציב 2024-2025 ובמידת הצורך גם הקצאה מתקציב העונה שלאחר מכן, לתשלומי חובות אלה.

דין

44. העתירה מציבה על מדוכת הדין המשפטי שאלות בעלות חשיבות עקרונית להתנהלות תקינה של משחקי הכדורסל התחרותיים על רקע הליכי פירוק קבוצה. לפיכך לא נדקדק בשאלת המעמד של העותרים בעתירה ובשאלת השיהוי בהגשת עתירתם. דינו בכך שהעותרים כשחקני כדורסל במסגרת איגוד הכדורסל הם בעלי זכות פנייה לערכאות השיפוט של האיגוד.

45. הדין בעתירה שולח זרקור אל היחס שבין הדין הכללי שמסדיר את הליכי פירוק עמותה לבין הדין התקנוני של איגוד הכדורסל שעניינו פירוק קבוצת כדורסל פעילה. נברר את היחס בין דיני הפירוק הכלליים לדין הפירוק התקנוני; נבחן את מעמד הפועל חולון בהתאם לתקנון ונגזור את ההשלכות הנדרשות מן המציאות המשפטית שמתקיימת בשלב זה.

בין דיני הפירוק הכלליים לדין הפירוק התקנוני - הספורטיבי

דיני פירוק עמותה

46. על פירוק כפוי של עמותה, בצו של בית משפט ["פירוק משפטי"], חולשות הוראות מתוך חוק העמותות, פקודת החברות וזה מקרוב גם חוק חדלות פירעון. נתאר, בקליפת אגוז, את המציאות הדינית של פירוק משפטי שיש לה השלכה לעניין עתירה זו.

47. חוק העמותות מקנה לבית המשפט סמכות להורות בצו על פירוק עמותה. האבן הראשה המהותית של פירוק כפוי של עמותה היא התגבשות עילת פירוק. בין עילות הפירוק מנויות: "פעולות העמותה מתנהלות בניגוד לחוק, למטרותיה או לתקנונה" (סעיף 1)49 של חוק העמותות) וכן: " העמותה אינה יכולה לפרוע חובותיה" (סעיף 4)49 של החוק).

48. חוק העמותות מחיל על פירוק עמותה ההסדרים דיוניים שונים שמעוגנים בפקודת החברות (סעיף 54 של חוק העמותות). האבן הראשה של הסדרי הפירוק הדיוניים היא הסמכות

בית הדין העליון
The High Legal Tribunal

- למנות "מפרק" ו"מפרק זמני" (סעיף 300 של פקודת החברות). סמכויות "מפרק זמני" נגזרות מסמכויות "מפרק" שמנויות בחוק (סעיף 307 של פקודת החברות).
49. עיון ב"תהליך הזרימה" של הליכי פירוק משפטי מראה שהליכים אלה מוכווני בעיקרם לפירוק התאגיד (לעניינו – העמותה). עם זה לשון החוק ופרשנותו התכליתית אינם שוללים אפשרות שמפרק זמני יגבש, באישור בית המשפט, הסדר חליפי לפירוק שיסלק את עילת הפרוק ויתיר את העמותה על מכונה¹⁴.
50. במרץ 2018 אישרה הכנסת את חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי. תחילתו של החוק היא 18 חודשים מיום פרסומו (סעיף 373 של החוק); היינו, ספטמבר 2019. אלא שלעניין עמותות, החוק הותיר על כנם את הסדרי הפירוק שבפקודת החברות למשך תקופה בת 5 שנים מיום התחילה; היינו, עד ספטמבר 2024.
51. חוק חדלות פירעון מוטה שיקום כלכלי. הדבר נלמד מהגדרת מטרת החוק שמדגישה את האפשרות "להביא ככל האפשר לשיקומו הכלכלי של החייב" (סעיף 1 של החוק) וכן מהקניית סמכות לבית המשפט להורות, במסגרת צו לפתיחת הליכים, על "הפעלת התאגיד לשם שיקומו הכלכלי" (סעיף 23 של החוק).
52. בפרק זמן התחולה הנדחית (Vacatio legis) של חוק חדלות פירעון על עמותות, נהגו בתי המשפט במקרים מתאימים של פתיחת תיק פירוק של עמותות, ברוח חוק חדלות פירעון בניסיון להקדים לפירוק עמותה חיפוש דרכי הבראה ושיקום.

דין הפירוק הספורטיבי

53. תקנון משחקי האליפות מאסדר את כללי פירוק קבוצה ["פירוק ספורטיבי"] ומורה שתוצאת פירוק קבוצה היא הוצאתה ממסגרת משחקי הליגה והגביע (סעיף 64 של התקנון). נקבע בתקנון שלפירוק ספורטיבי של קבוצה לאחר שנרשמה לעונת משחקים נוסף קנס בשיעור מסוים לבד מהוצאת הקבוצה ממסגרת המשחקים.
54. התקנון מתייחס למצב המקדים להוצאת צו פירוק. מוצאו של מצב מקדים זה הוא במינוי "מפרק זמני" הוא מי שמונה לתפקיד זה בידי בית המשפט בהתאם לסעיף 300 לפקודת החברות.
55. במצב המקדים של מינוי "מפרק זמני" קובע התקנון הסדר לתקופה מוגבלת (עונת משחקים אחת) שבגדרה עשויה הקבוצה להוסיף ולהתנהל תחת הגבלות וסייגים שקבועים בסעיף 63 ו-64 של התקנון.
56. התקנון משקף את ההשלכות של הפגיעה בעקרון התחרות ההוגנת שנובעת מן השניות (דואליזם) של התנהלות קבוצה בתקציב חסין ומוגן חרף קיומם של חובות לנושים שמעמידים את הקבוצה בסיכוני חדלות פירעון. לפיכך התקנון מכוון פירוק ועם זה הוא

¹⁴ עד לחקיקת חוק חדלות פירעון נכללו בחוק החברות תשנ"ט – 1999 הסדרים שונים של הבראת חברות. עם חקיקת חוק חדלות פירעון הותאם חוק החברות להסדר החקיקתי המקיף (קודפיקציה) של חוק חדלות פירעון.

בית הדין העליון
The High Legal Tribunal

משקף מתאם מסוים בין הליכי הפירוק השיפוטי להליכי הפירוק הספורטיבי. כיון שדין הפירוק הכללי והפרקטיקה הנוהגת בהליכי פירוק שיפוטי מאפשרים גיבוש הסכם והסדר שיתיר את העמותה ללא פירוק, גם התקנון פותח פתח מוגבל ומסויג לאפשרות זו:

... הוראות סעיף זה נועדו על מנת לקבוע את התנאים לפעילותה של קבוצה שמונה לה מפרק זמני, לעונת משחקים אחת נוספת בלבד, על מנת לאפשר לקבוצה הנ"ל להגיע להסדר נושים (סעיף 63 ד של התקנון).

57. מבחינת המנהלת ייתכן שנקודת המוצא להפעלת דין פירוק ספורטיבי אף מקדימה את מינויו של מפרק זמני. די בהקשר להסדר שקבוע בסעיף 13 של תקנון המנהלת בפתיחת **"הליכים בבית המשפט שעניינם הליכי פירוק ..."**.

58. מקיבוצם של דברים עולה שתקנון משחקי האליפות (וכן תקנון המנהלת) שהותקן לפני שחוק חדלות פירעון בא לעולם אינו מקיים מתאם עקרוני עם חוק זה. שהרי התקנון מוכוון פירוק הוא וסיכויי ההבראה הם לו עניין משני ואילו חוק חדלות פירעון כונן ערוץ של הליכי שיקום והבראה מנותק ממסלול הפירוק.

59. ניתן לערוך "תרגיל מחשבתי" פשוט ולשאול מהי משמעות החלק הרלוונטי של תקנון האליפות במציאות דינית שבה ניתן תוקף לחוק חדלות פירעון ותחולתו על עמותות. במציאות כזאת, כשמתקבלת החלטת בית משפט לפתוח בערוץ של **"הפעלת התאגיד לשם שיקומו הכלכלי"** (סעיף 23 של החוק) שבבירור ובמפורש מתנהל במנותק ממסלול של פירוק, ברי שאין מקום להליך פירוק ספורטיבי כמשמעותו בסעיף 63, 64 של התקנון (היינו הך לעניין סעיף 13 של תקנון המנהלת).¹⁵

מעמד הפועל חולון ביחס לדין הפירוק הספורטיבי

60. בחינה לשונית (טקסטואלית) ומהותית כאחד מוליכה למסקנה שהפועל חולון וביתר דיוק עמותת סלעים איננה נתונה להליך שבמסגרתו מונה לה "מפרק זמני".

61. הפוך והפוך בהחלטות בית המשפט המחוזי ולא תמצא בהן שעו"ד חדש מונתה כמפרקת זמנית. החלטת בית המשפט המחוזי מיום 13.6.2023 מוכיחה בעליל שהשופטת החליטה על מינוי שבפירוש אינו מוגדר כ"מפרק זמני". השופטת הסבירה שתחת מינוי מפרק זמני היא ממנה "בעלת תפקיד".

62. "בעלת תפקיד" איננו מושג מוגדר בחוק העמותות או בפקודת החברות. זה, ככל הנראה, תפקיד שדפוסיו התגבשו בפרקטיקה של הליכי פירוק. השופטת החליטה "לצייד" את בעלת התפקיד בסמכויות שונות שבדרך כלל מצויות בידי "מפרק זמני". עצם העובדה שהשופטת נצרכה להקנות סמכויות אלה לבעלת התפקיד משמיעה שאלמלא כן "בעלת התפקיד"

¹⁵ בשולי פסק זה נוסף וניתן את הדעת לצורך לגבש שינויים בתקנון על מנת להתאימו לחוק חדלות פירעון שלעת הזאת מוחל גם על עמותות.

בית הדין העליון
The High Legal Tribunal

- שאיננה "מפרקת זמנית" לא הייתה אוחזת בהן. מינוי בעל תפקיד שונה ממינוי מפרק זמני. בעל תפקיד נדרש לנהל את התאגיד כעסק פעיל ולהבריאו, אין לו סמכות לפרקו. בעוד שמפרק זמני בעל סמכות גם לחסל את התאגיד.
63. במציאות הדינית שעיקרה בכך שחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי טרם הוחל על עמותות לא הייתה דרך לבחון אפשרויות שיקום והבראה של העמותה זולת על בסיס פתיחה של הליכי פירוק שיפוטי. מכאן נובע ש"המסגרת הדיונית" היא של "פירוק" אולם התוכן המהותי של ההליך הוא שיקומי.
64. הנה כי כן באספקלריה של התקנון אין, בעניין הפועל חולון, מינוי של "מפרק זמני" במובן הטכני – לשוני ואין הליך של פירוק זמני במובן המהותי – מושגי.
65. החלטות בית המשפט שקיבל עד הנה את דוחות העדכון של בעלת התפקיד וגיבה את מהלכיה מעידות בעליל על המגמה השיקומית של ההחלטות הללו. המנהלת היטיבה לתאר את רצף המהלכים וההחלטות שמעידים על המגמה הזאת¹⁶
66. המסקנה המתבקשת היא שאין מקום, בשלב זה, להורות לאיגוד להחיל על הפועל חולון את דין הפירוק הספורטיבי.
67. דברים אלה נכונים גם באספקלריה של תקנון המנהלת. להלכה נפתח בבית המשפט הליך של פירוק שיפוטי אולם למעשה, לפי שעה, אין זה הליך שעניינו פירוק. לעת הזאת זה הליך שעניינו שיקום.

הכרעה

68. ההכרעה הפסוקה בעניין זה היא זו שכבתית. שכבת הבסיס מיוסדת על המסקנה שבעניינה של הפועל חולון טרם ניתן צו פירוק שיפוטי וטרם מונה מפרק זמני. טרם נפתח הליך שעניינו המהותי הוא פירוק. על כן אין מקום להורות לאיגוד ולמנהלת לנקוט בהליך התקנוני של פירוק ספורטיבי. **בהיבט זה יש לדחות את העתירות**
69. השכבה השנייה מושתתת על האינטרס המוסדי לקיים תחרות הוגנת במסגרת איגוד הכדורסל. נסיבות העניין דן, אמירות שהושמעו מפי בעלת התפקיד ובעיקר הערות בית המשפט משמיעות שהעמותה נמצאת בסיכון רב של חדלות פירעון על משמעויותיה וממילא בהעדר הסדרה של המציאות הכלכלית עשויה להתקיים גם החלה של הליכי פירוק שיפוטי.
70. אם הסיכון יתממש יהיה צורך לשוב ולשקול נקיטת הליכי פירוק תקנוני.
71. הליכי הפירוק הספורטיבי – תקנוני אינם מוגבלים לתקופה של טרם פתיחת עונת המשחקים דווקא. ניתן לקיים אותם בכל שלב של העונה. יתר על כן, כפי שהסביר מנהל הרשות לבקרת תקציבים, טרם הסתיים הדיון בעניין תקציב חולון לעונת המשחקים הנוכחית. מנהל בקרת התקציבים מודע להליך האזרחי ונוטל אותו בחשבון.

¹⁶ לעיל פסקה 37

בית הדין העליון
The High Legal Tribunal

72. נוכח זה נראה לנו שנכון וצודק שלא לקבוע כעת הכרעה שיפוטית סופית. להכרעה סופית כעת עשויות להיות השלכות על החלטת בית המשפט והיא עשויה להקים השתק כנגד הגשת עתירה נוספת.

73. לפיכך אנחנו קובעים שהעתירות אומנם נדחות אך ניתן יהיה לשוב ולהעלותן לדיון לפנינו בעקבות החלטות בית המשפט בדיון שצפוי להתקיים ביום 29.10.2024 ובהתאם לנסיבות החלטת בית המשפט.

74. כיון שתוצאת הפסק אינה מוליכה לנקיטת הליכי פירוק תקנוני נגד הפועל חולון, מתייטר הצורך, בשלב זה, לדון במעמדה של הפועל אילת.

75. כללו של דבר:

(א) כפוף לאמור בפסקה 73 שלעיל עתירת השחקנים (19/24) נדחית;

(ב) עתירת הפועל אילת (20/24) נדחית.

76. בשולי הפסק נעיר שהמציאות הדינית שהתגבשה בעקבות כניסתו לתוקף של חוק חדלות פירעון וחלותו על עמותות, מצריך עיון יסודי בהוראות התקנון בהקשר להליכי פירוק ספורטיבי והתאמתם למציאות החוקית הקיימת.

ניתן היום ה' תשרי, תשפ"ה (7 אוקטובר, 2024) ויומצא לצדדים בדוא"ל

השופט, פרופ' (בדימוס) עודד מודריק	עו"ד עמנואל סלע	עו"ד נתן מינקוביץ
נשיא בית הדין	חבר בית הדין	חבר בית הדין